

Principer för ställande av systemriskbuffertkrav

1 Bakgrund

Med strukturella risker i det finansiella systemet avses risker som kan medföra sådana störningar i systemet eller en del av detta som i sin tur kan ha allvarliga negativa effekter på hela det finansiella systemets eller en betydande del av dess funktion och på realekonomin på grund av finanssystemets sårbara struktur.

Det finansiella systemet kan vara strukturellt sårbart, t.ex. om kreditinstitutssektorn är starkt koncentrerad, kreditinstituten är starkt kopplade antingen till varandra eller till utländska aktörer eller de har stora gemensamma riskkoncentrationer i kreditgivning eller upplåning.

Säkerställande av verksamhetsförutsättningarna för en strukturellt sårbar kreditinstitutssektor även vid allvarliga störningar kan förutsätta högre kapitaltäckningsnivåer än normalt för kreditinstituten. Europeiska unionens medlemsstater kan enligt artikel 133 i kreditinstitutsdirektivet införa ett separat buffertkrav för bankerna för att minska långsiktiga, strukturella systemrisker eller makrotillsynsrisker. I den finska kreditinstitutslagen har den 1 januari 2018 intagits regler som möjliggör fastställande av ett sådant buffertkrav (systemriskbuffert). Systemriskbuffertkrav kan enligt direktivet fastställas nationellt för att gälla alla banker eller endast en del av dessa. Beslut om att ställa buffertkrav samt om vilka kreditinstitut som omfattas av buffertkravet tas i Finland av Finansinspektionen.

2 Regler för systemriskbuffertkrav

2.1 Kreditinstitutslagen (10 kap. 4 §, 6a § och 9 §)

Finansinspektionen ska i samråd med finansministeriet och Finlands Bank årligen bedöma om det finns anledning att ställa ett systemriskbuffertkrav eller att ändra eller hålla i kraft gällande krav. Beslut om saken ska fattas inom sex kalendermånader efter utgången av varje år.

Finansinspektionen kan fastställa ett systemriskbuffertkrav om:

- 1) den risk som utgörs av långsiktiga faktorer som är oberoende av konjunkturväxlingar eller faktorer som hotar det finansiella systemet eller den totala ekonomin kräver ett större kapitalbehov,
- 2) den risk som avses i punkt 1 hotar eller på nationell nivå kan hota det finansiella systemets störningsfria funktion och stabilitet, och
- 3) andra medel för makrotillsyn, med undantag av de medel som avses i artiklarna 458 och 459 i EU:s kapitalkravsförordning, inte har varit tillräckliga eller annars lämpliga för att täcka kapitalbehovet.

Finansinspektionen ska vid tillämpningen av denna paragraf beakta:

- 1) kreditinstitutssektorns riskkoncentrationer när det gäller utlåning, upplåning och andra centrala bankfunktioner,

- 2) inhemska kreditinstituts inbördes kopplingar när det gäller kreditgivning, betalningsförmedling och andra bankfunktioner som är viktiga med tanke på den finansiella stabiliteten,
- 3) kreditinstitutssektorns kopplingar till utländska banksystem och finansiella system, centrala motparter och andra aktörer på finansmarknaden,
- 4) kreditinstitutssektorns kopplingar till risker i finansiella system i Europeiska unionens medlemsstater och andra länder,
- 5) kreditinstitutssektorns storlek och dess koncentration mätt enligt storleken hos kreditinstitutens balansräkningar samt koncentration när det gäller utlåning och mottagande av insättningar från allmänheten,
- 6) kreditinstitutssektorns betydelse när det gäller förmedling av finansiering till den inhemska privata sektorn,
- 7) skuldsättningsgraden hos kreditinstitutens största kundgrupper.

Buffertkravet ska vara skäligt och proportionerligt i förhållande till den risk som avses. När ett buffertkrav bestäms ska även Europeiska systemrisknämndens rekommendationer och varningar beaktas, till den del de berör Finlands finansmarknad.

Systemriskbuffertkravets inverkan på kreditinstitutets kapitaltäckningskrav är beroende av de andra buffertkravens (G-SII/B och O-SII) nivå och sättet på vilket systemriskbuffertkravet ställs. Om systemriskbuffertkravet fastställs enligt kreditinstitutets totala risk, ska kreditinstitutet uppfylla endast det högsta av dessa krav (G-SII/B, O-SII och systemriskbuffertkrav). Om systemriskbuffertkravet omfattar endast kreditinstitutets balansposter och poster utanför balansräkningen i Finland och i tredjeländer, ska kreditinstitutet uppfylla båda kraven.

2.2 Finansministeriets förordning 65/2018

Genom finansministeriets förordning har det utfärdats närmare bestämmelser om faktorer som anknyter till grunderna för fastställande av ett buffertkrav. I förordningen fastställs 11 indikatorer, med stöd av vilka delfaktorerna i de strukturella riskerna i det finansiella systemet uppskattas.

Buffertkravet kan ställas på en nivå mellan 1 och 3 %, om den strukturella systemrisken på basis av Finansinspektionens helhetsbedömning av de indikatorer som beskriver delfaktorer för en systemrisk och systemriskens storlek är större för finska kreditinstitut än den med samma indikatorer och på samma grunder bedömda uppskattade systemrisken för kreditinstitut i andra EU-länder eller länder i euroområdet, eller om systemrisken på basis av minst tre indikatorer som beskriver Finland är högre än långtidsmedeltalet.

Ett systemriskbuffertkrav på över 3 % och högst 5 % kan ställas om Finansinspektionen på basis av en helhetsbedömning av de indikatorer som beskriver delfaktorer för en systemrisk och systemriskens storlek kan bedöma att den strukturella systemrisken som riktas mot inhemska kreditinstitut är *avsevärt* större än den på motsvarande sätt bedömda uppskattade systemrisken som i medeltal riktas mot andra EU-länders kreditinstitut eller kreditinstitut i andra länder i euroområdet eller om systemrisken på basis av minst tre indikatorer som beskriver Finland är högre än långtidsmedeltalet.

3 Bedömning av förutsättningarna för att ställa systemriskbuffertkrav

3.1 Bedömningsram

När man bedömer huruvida systemrisken i Finland utifrån en viss indikator är ”större än den på motsvarande sätt bedömda uppskattade systemrisken som i medeltal riktas mot andra EU-länders kreditinstitut eller kreditinstitut i andra länder i euroområdet”, är det motiverat att jämföra indikatorns värde i Finland med medianen av motsvarande indikatorers värde i EU-länderna eller länderna i euroområdet, dvs. gruppens mittersta värde. På detta sätt kan man undvika inverkan av enskilda medlemsstaters mycket avvikande indikatorvärden på ländernas medelvärde, vilka kunde leda till felaktiga slutsatser. För att systemrisken i Finland ska vara ”avsevärt större” än den systemrisk som i medeltal riktas mot EU-ländernas kreditinstitut eller kreditinstitut i länderna i euroområdet, är det motiverat att förutsätta att indikatorns värde i Finland överskrider värdet för referensgruppens tredje kvartil, dvs. i tre fjärdedelar av referensländerna är indikatorns värde lägre än i Finland.

Vid bedömningen av huruvida systemrisken i Finland enligt någon viss indikator är större än långtidsmedelvärdet, jämförs indikatorns senaste värde med medelvärdet för alla uppgifter som gäller Finland. För att den nuvarande systemrisken ska vara avsevärt högre än långtidsmedeltalet, ska det senaste indikatorvärdet i Finland vara över 5 % högre än indikatorvärdenas historiska medeltal.

De indikatorvärden som fastställts i finansministeriets förordning framgår av tabell 1. Tidsserierna som utnyttjats i beräkningen av indikatorerna finns dokumenterade på Finlands Banks webbplats: <https://www.suomenpankki.fi/sv/statistik/diagrambank/>

Tabell 1: Strukturella indikatorer – finländska observationer i jämförelse med medianen för EU-länderna och genomsnittet av finländska observationer

Mittari	Muiden EU-maiden	Suomen havaintojen keskiarvo
1. Kotimaisille kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen osuus luottolaitossektorin yksityiselle sektorille myöntämistä lainoista	Ylittää	Ylittää
2. Luottolaitosten saamiset rakennus- ja kiinteistösijoitusalan yrityksiltä suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin	Ylittää	Ei ylitä
3. Luottolaitosten kotimaiset valtiolainasaamiset suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin	Ei ylitä	Ei ylitä
4. Kotimaisten luottolaitosten interbank-talletusten osuus luottolaitossektorin kaikista veloista	Ylittää	Ylittää
5. Luottolaitossektorin rahoitusvaje	Ylittää	Ylittää
6. Ulkomaisten pankkien tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden yhteenlaskettu tase suhteessa bruttokansantuotteeseen	Ei ylitä	Ei ylitä
7. Luottolaitossektorin tase suhteessa nimelliseen bruttokansantuotteeseen	Ylittää	Ylittää
8. Viiden suurimman luottolaitoksen yhteenlaskettujen taseiden suhde koko luottolaitossektorin yhteenlaskettuun taseeseen	Ei ylitä	Ei ylitä
9. Kotimaisten luottolaitosten kotitalouksille ja yrityksille myöntämien lainojen suhde kotitalouksien ja yritysten kaikkiin velkoihin	Ylittää	Ylittää
10. Kotitaloussektorin velkojen suhde kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin	Ylittää	Ylittää
11. Yritysten velkaantuneisuus suhteessa bruttokansantuotteeseen	Ylittää	Ylittää

Perustuu 9.4.2019 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Lähteet: Euroopan keskuspankki ja Suomen Pankin laskelmat.

De strukturella risker som identifierats i det finansiella systemet i Finland är huvudsakligen oförändrade sedan det föregående beslutet om systemriskbuffert. Nordeas byte av säte till Finland, vilket har beaktats i det villkorliga beslutet från juni

2018, genomfördes planenligt. Nordeas byte av säte medförde en betydlig ökning av systemriskerna i banksystemet i Finland både ur ett institutionellt perspektiv och med tanke på de starkare kopplingarna till den nordiska bankmarknaden.

Det finansiella systemet i Finland är i nuläget strukturellt sårbart och de strukturella systemriskerna talar för ett systemriskbuffertkrav. Det är motiverat att beslutet om en systemriskbuffert som speglar strukturella, långsiktiga risker fattas så att principerna om kontinuitet, konsekvens och förutsägbarhet i kraven för att motverka strukturella systemrisker framhävs.

De viktigaste grunderna för att ställa ett systemriskbuffertkrav i Finland är:

- Den finländska kreditinstitutssektorn är koncentrerad och efter Nordeas byte av säte dessutom mycket stor i förhållande till ekonomins storlek, med starka kopplingar till de finansiella systemen i övriga nordiska länder.
- Kreditinstituten har en viktig roll som tillhandahållare av finansiella tjänster.
- Finländska kreditinstitut har gemensamma riskkoncentrationer, framför allt i bostadslån och fordringar på företag i bygg- och fastighetsbranschen.
- Finländska kreditinstitut är beroende av upplåning på finansmarknaden på grund av den stora skillnaden mellan utlåning och inlåning till och från allmänheten (finansiellt underskott).
- Bankernas största låntagarsektorer, framför allt hushållen, är kraftigt skuldsatta.

Den finländska kreditinstitutssektorns kopplingar via interbankinlåning har ökat betydligt i och med Nordeas byte av säte till Finland men ligger alltså nära genomsnittsnivån för EU. Kreditinstitutssektorns riskkoncentrationer i finländska statslånefordringar utgör fortfarande inte någon stor strukturell riskfaktor.

De omnämnda strukturella riskerna hotar eller kan på nationell nivå hota det finansiella systemets störningsfria funktion och stabilitet. På detta tyder framför allt följande synpunkter:

- Eftersom kreditinstitutssektorn har en mycket stor betydelse som tillhandahållare av finansiella tjänster, skulle allvarliga problem i kreditinstituten betydligt försämra finansförmedlingen och därigenom ha mycket negativa konsekvenser för den reala ekonomin.
- Eftersom kreditinstitutssektorn är koncentrerad, skulle även problem i större enskilda kreditinstitut betydligt försämra utbudet av finansiella tjänster och de övriga kreditinstituten skulle bli tvungna att skjuta till mycket kapital och annan kapacitet för att ersätta uteblivna tjänster.
- Allvarliga störningar som påverkar kreditinstitutssektorns stora riskkoncentrationer (i bostadslån och lån till företag inom bygg- och fastighetsinvesteringsbranschen) skulle direkt eller indirekt kunna äventyra funktionsförmågan i flera kreditinstitut. Hushållens höga skuldsättning ökar betydelsen av riskkoncentrationer i bostadslån.
- Kreditinstitutssektorns beroende av marknadsfinansiering ökar kreditinstitutens exponering för finansiella störningar i problemsituationer.

Ovan nämnda risker medför ett större kapitalbehov för kreditinstituten, eftersom riskerna kan hota det finansiella systemets störningsfria funktion och stabilitet på nationell nivå och påverka utvecklingen av den reala ekonomin.

Med stöd av jämförelsen av Finlands och de övriga EU-ländernas systemrisker som grundar sig på indikatorer finns det starka grunder för att ställa ett krav på 1–3 %. Den kvantitativa helhetsbedömningen om att de strukturella systemriskerna som riktas mot den inhemska kreditinstitutssektorn är större än den systemrisk som i

medeltal riktas mot andra EU-länder stöds i främsta hand av att värdet på åtta av de elva indikatorerna i förordningen visar ett större värde för Finland än indikatorvärdernas median i de andra EU-länderna. Dessutom är värdet för sju indikatorer i Finland större än medeltalet för indikatorvärdena i andra EU-länder, vilket också stöder den gjorda helhetsbedömningen.

I helhetsbedömningen av de strukturella systemriskerna i Finland har det beaktats att de tillgängliga riskindikatorerna som ska rapporteras för EU-länderna enligt den kompletterande förordningen till kreditinstitutslagen grundar sig på statistik, i tolkningen av vilka det bör iaktas särskild omsorgsfullhet då man bedömer Finlands och andra EU-länders strukturella systemrisker. Finansministeriets förordning som preciserar förutsättningarna för införandet av en systemriskbuffert framhäver betydelsen av Finansinspektionens helhetsbedömning när man beslutar om kraven.

Ett villkor enligt kreditinstitutslagen är dessutom att andra makrotillsynsverktyg (med undantag av de verktyg som avses i artiklarna 458 och 459 i EU:s kapitalkravsförordning) inte har varit tillräckliga eller annars lämpliga för att täcka kapitalbehovet. De övriga tillgängliga makrotillsynsverktygen bedöms inte vara tillräckliga eller lämpliga för att säkerställa en tillfredsställande kapitalisering av kreditinstituten och avlägsnar därmed inte behovet att ställa ett systemriskbuffertkrav, vilket motiveras av följande synpunkter:

- Syftet med det kontracykliska buffertkravet är att motverka cykliska systemrisker och konsekvenserna av dem och det lämpar sig således inte för användning mot strukturella systemrisker.
- Buffertkravet för globalt respektive övriga systemviktiga institut ställs enligt särskilda kriterier för enskilda kreditinstitut eller grupper av institut för att motverka sådana institutspecifika systemrisker som dessa medför för det finansiella systemet. Kravet gäller således inte strukturella systemrisker i det finansiella systemet som helhet. Vidare kan buffertkravet för övriga systemviktiga kreditinstitut (s.k. O-SII-krav) för närvarande vara högst 2 %, vilket inte nödvändigtvis är tillräckligt för att täcka de institutspecifika strukturella riskerna i alla kreditinstitut.
- Åtgärder som påverkar riskvikterna för kreditinstitutens lån med säkerhet i fastighet med stöd av artiklarna 124 och 164 i EU:s kapitalkravsförordning skulle rikta sig till kreditinstituten enligt de nuvarande riskvikterna för kreditinstitutens lån med säkerhet i fastighet och deras exponering för dessa lån. Det aktuella verktyget är således inte tillräckligt omfattande med tanke på kreditinstitutens kapitalkrav för att säkerställa en tillfredsställande kapitalisering för att täcka strukturella systemrisker.
- Den maximala belåningsgraden för bostadslån medför inga krav för kreditinstitutens kapitaltäckning eller bruttosoliditet och lämpar sig därför inte för att säkerställa en tillräcklig kapitalisering i kreditinstituten för att täcka strukturella systemrisker.

Det faktum att systemriskbuffertkravet hålls på tidigare fastställd nivå innebär att kraven på kreditinstituten är oförändrade när beslutet träder i kraft den 1 juli 2020. Att hålla systemriskbuffertkrav på tidigare nivå är ett effektivt medel i rätt riktning för att säkerställa kreditinstitutsektorns risktolerans och på så sätt lindra de strukturella systemriskernas inverkan och förbättra den finansiella stabiliteten jämfört med ett alternativ där kravet skulle ändras eller slopas.

Införandet av ett systemriskbuffertkrav kan tack vare positiva konsekvenser för den finansiella stabiliteten bedömas förbättra den inre marknads funktion och också ha en positiv inverkan på den finansiella stabiliteten i andra medlemsstater, särskilt i län-

der där de finländska kreditinstituten är verksamma, samt inom hela Europeiska unionen. Övriga konsekvenser för den inre marknaden eller för utländska finansiella system har bedömts vara ringa.

Syftet med systemriskbuffertkravet är i princip att säkerställa att kapitalkraven för kreditinstituten är tillfredsställande för att täcka strukturella systemrisker. I nuläget är det motiverat att kravet ställs för kreditinstitutets totala exponeringar, med beaktande av enskilda kreditinstituts risker i andra EU-länder. En lika stor systemriskbuffert kan införas för hela kreditinstitutssektorn. Kravet kan också inriktas på sådana kreditinstitut i vilka systemrisker som medför kapitalbehov har identifierats. Kravet kan variera mellan olika delar av sektorn.

Motiveringarna till beslutet att ställa ett systemriskbuffertkrav för hela kreditinstitutssektorn är i stort sett desamma som i Finansinspektionens direktionens beslut om systemriskbuffertkrav av den 29 juni 2018. Risken till följd av identifierade strukturella riskfaktorer i det finansiella systemet i Finland hänförs i regel till kreditinstitutssektorn som helhet. De strukturella riskerna och exponeringen för dem är i stort sett desamma och kopplade till varandra oberoende av kreditinstitutets storlek. För att en sektor som är koncentrerad och har stor betydelse för finansförmedlingen ska kunna fungera också vid störningar, är det viktigt att den är välkapitaliserad i sin helhet.

När beslut om systemriskbuffertens inriktning fattades togs också hänsyn till att inte bara de tre största kreditinstituten utan också de övriga kreditinstituten har större betydelse för en välfungerande kreditmarknad i Finland än vad en analys av balansräkningen ger vid handen. Enligt statistiken över marknadsandelar på Finlands Banks webbplats har Nordea-gruppen, OP Gruppen och Kommunfinans sammanlagt en marknadsandel av utlåningen på drygt 70 % (i slutet av 2018), Danske Bank och Svenska Handelsbanken, som delvis driver verksamhet via filialer, en andel på ca 15 % och övriga kreditinstitut tillsammans en andel på något under 15 %. De övriga kreditinstitutens andel av bostadslånen är över 15 %.

Enligt lagen ska buffertkravet vara skäligt och proportionerligt i förhållande till risken. Då buffertkravets storlek övervägs är det motiverat att framhäva hela sektorns exponering för systemrisk.

Det har ansetts motiverat att systemriskbuffertkravet för kreditinstitutssektorn som helhet hålls kvar på samma lägsta möjliga positiva nivå enligt lagstiftningen som tidigare. Detta för att undvika en betydlig begränsning av utlåningen på kort sikt, som skulle utgöra ett hinder för fortsatt ekonomisk tillväxt.

Systemriskbufferten kan av grundad anledning ställas på en högre nivå än den allmänna nivån för kreditinstitut som bidrar betydligt mer till uppkomsten av systemrisker än andra kreditinstitut. Den högre nivån bidrar till att förebygga uppkomsten av systemrisker och deras spridning via dessa viktiga kreditinstitut.

Ett högre systemriskbuffertkrav för vissa särskilt angivna kreditinstitut grundar sig på en bred helhetsbedömning, som ingående beaktar förutsättningarna för och målen med systemriskbuffertkravet och effekterna av kravet. Kraven kan således inte basera sig på t.ex. en mekanisk tolkning av enskilda indikatorobservationer. För att ett högre systemriskbuffertkrav ska kunna ställas för enskilda kreditinstitut ska de lagstadgade villkoren för dimensionering av kravet vara uppfyllda.

Ett högre systemriskbuffertkrav motiveras huvudsakligen av följande faktorer:

1. Den första faktorn som ska beaktas när en systemriskbuffert fastställs och dimensioneras för enskilda kreditinstitut är *kreditinstitutets bidrag till uppkomsten av strukturella risker i det finansiella systemet i Finland*. Eftersom det inte finns någon

entydig indikator som mäter bidraget, är det motiverat att bedöma de enskilda kreditinstitutens bidrag ur olika perspektiv:

a) Ett motiverat perspektiv är att bedöma varje enskilt kreditinstituts bidrag till uppkomsten av strukturella systemrisker på basis av de indikatorer som ligger till grund för de lagstadgade grunderna för att ställa ett systemriskbuffertkrav. En sådan konsekvensanalys antyder att tre kreditinstitut bidrar betydligt mer än övriga kreditinstitut till uppkomsten av strukturella risker enligt de tillämpade indikatorerna (Nordeas bidrag ca 41 %, OP Gruppens ca 28 % och Kommunfinans ca 9 %, medan bidraget från övriga enskilda kreditinstitut är högst 3 %).

b) Ett annat motiverat perspektiv är att bedöma vilka strukturella systemrisker som kreditinstitutet medför för det finansiella systemet och dess funktion mätt enligt de poängsättningsmetoder (s.k. O-SII-poäng) som tillämpas på identifieringen av systemviktiga kreditinstitut enligt lagstiftningen och andra regelverk. O-SII-poängsättningen tyder på ännu större skillnader mellan institutens bidrag till de strukturella riskerna än de ovan nämnda (O-SII-poängen för Nordea ca 69 %, OP Gruppen ca 11 %, Kommunfinans ca 3 %, övriga kreditinstitut under 1 %).

c) Utöver ovan nämnda kvantitativa indikatorer har helhetsbedömningen beträffande systemriskbuffertkravet beaktat kreditinstitutens övriga bidrag till de strukturella riskerna i det inhemska finansiella systemet. Denna bedömning tar hänsyn till bland annat betydelsen av en tillfredsställande kapitalisering för att säkerställa kreditinstitutens verksamhetsförutsättningar (inkl. den riskreducerande effekten av en tillfredsställande kapitalisering). Vidare har hänsyn tagits till behovet att säkerställa de mest betydande kreditinstitutens funktionsförmåga i krissituationer, där en heläckande bedömning på basis av statistikuppgifter inte är möjlig.

2. Utöver de strukturella riskerna i det finansiella systemet i Finland har också *kreditinstitutens bidrag till de strukturella riskerna i andra finansiella system beaktats samt kreditinstitutens betydelse för spridningen av risker mellan det finansiella systemet i Finland och de finansiella systemen i andra länder.*

3. I den helhetsbedömning som ledde till att systemriskbuffertkravet ställdes på en högre nivå än den allmänna nivån har även principerna om *kontinuitet, konsekvens och förutsägbarhet beaktats.*

Då det gäller kontinuiteten har Finansinspektionens direktions beslut om systemriskbuffert av den 29 juni 2018 beaktats. För att säkerställa kontinuitet och förutsägbarhet är det motiverat att nivån på det systemriskbuffertkrav som ställs för långsiktiga, konjunkturoberoende risker inte ändras utan starka skäl.

Med hänsyn till kontinuiteten i de krav som ställs för att motverka strukturella systemrisker har man i fråga om Nordeagruppen även beaktat kraven för gruppen före dess byte av säte till Finland.

Med tanke på konsekvensen har de systemriskbuffertkrav som ställs i Finland jämförts med motsvarande krav i andra EU-länder. Jämförelsen har gällt framför allt nivån på systemriskbuffertkraven i de andra länderna inom EU:s bankunion samt i övriga Norden.

Fördelarna av bankunionen och framför allt den gemensamma tillsynen och resolutionen har beaktats som en faktor som minskar behovet av en systemriskbuffert för betydande kreditinstitut. Nivån på systemriskbufferten inom bankunionen är för närvarande högst 3 %, fastän vissa av de kreditinstitut som verkar inom bankunionen är större än Nordea och mer betydande med tanke på den finansiella stabiliteten inom hela bankunionen. I förhållande till hemstatens ekonomi är Nordea visserligen störst av kreditinstitutet i länderna inom bankunionen.

Av de betydande finländska kreditinstituten utövar särskilt Nordeagruppen omfattande bankverksamhet i flera nordiska länder. För att säkerställa lika konkurrensvillkor har därför avseende fästs vid systemriskbuffertkraven eller motsvarande krav (inkl. kraven enligt pelare 2) i de nordiska länder där gruppens verksamhet är betydande (Sverige, Norge, Danmark). I dessa länder är systemriskbuffertkravet och andra motsvarande krav för systemviktiga banker minst 3 %.

Däremot har det inte funnits anledning att beakta storleken av det kontracykliska buffertkravet i olika EU-länder i denna analys. För det första bygger det kontracykliska buffertkravet på cykliska systemrisker till skillnad från systemriskbuffertkravet, som grundar sig på strukturella systemrisker. För det andra bestäms nivån på det kontracykliska buffertkravet inte enligt det land där kreditinstitutet är beläget, utan enligt det land där krediten har beviljats.

Inom ramen för bankunionens gemensamma tillsynsmekanism granskar Europeiska centralbanken (ECB) mot bakgrund av den inlämnade underättelsen att nivån på systemriskbufferten är tillräcklig. ECB har möjlighet att reagera på det förestående beslutet och att också i ett senare skede ställa systemriskbuffertkravet på en högre nivå än vad den nationella myndigheten beslutat, om nivån anses vara otillräcklig.

Med ledning av en samlad bedömning föreslås det således att systemriskbufferten hålls kvar på den tidigare nivån, dvs. på 3,0 % för Nordeagruppen och 2,0 % för OP Gruppen. Dessutom föreslås det att systemriskbufferten för Kommunfinans Abp hålls oförändrad på 1,5 % (bidrag till systemrisken ca 9 %) samt för övriga kreditinstitut på 1,0 %, vilket är den undre gränsen för systemriskbufferten.

Eftersom systemriskbuffertkraven hålls oförändrade kommer kapitaltäckningskraven för kreditinstituten inte att ändras den 1 juli 2020, när beslutet träder i kraft. Således har kraven inte någon direkt inverkan på kreditinstitutens verksamhet eller kapitalbehov.

Den beräknade effekten av systemriskbuffertkraven på kärnprimärkapitalkravet är 6,2 miljarder euro enligt läget den 31 mars 2019. Jämfört med en situation där systemriskbuffertar inte används och de övriga kapitalkraven (inkl. O-SII-kraven) är på nuvarande nivå, höjer de föreslagna systemriskbuffertarna de sammanräknade effektiva kärnprimärkapitalkraven för Finlands kreditinstitutssektor med ca 1,5 miljarder euro, vilket motsvarar knappt 40 % av den sammanräknade vinsten för kreditinstitutssektorn i Finland för räkenskapsåret 2018.

3.2 Buffertkrav

Enligt Finansinspektionens direktionens beslut av den 28 juni 2019 är buffertkravet (systemriskbufferten) i kärnprimärkapital i förhållande till det konsoliderade totala riskvägda exponeringsbeloppet i det yttersta finländska moderföretaget i den finansiella företagsgruppen eller sammanslutningen av inlåningsbanker följande:

- Nordea-gruppen 3,0 %
- OP Gruppen 2,0 %
- Kommunfinans Abp 1,5 %
- övriga kreditinstitut 1,0 % (Aktia Bank Abp, Danske Hypoteksbank Abp, Evli Bank Abp, Handelsbanken Finans Abp, Oma Sparbank Abp, POP Pankkiliitto osk., S-Banken Ab, Finlands Hypoteksförening, Sparbanksförbundet anl., Ålandsbanken Abp).

Systemriskbuffertkraven enligt beslutet tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2020.